

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetési-díjak
és reklamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A békésmegyei iskolai tanács 1871. apr. 24-én Gyulán tartott ülésének jegyzőkönyve.

1) Elnök Vadász Manó kir. tanfelügyelő ő nsga a megyei isk. tanács jelen volt tagjainak rövid üdvözlése után az ülést megnyitván, beterjeszti a békésmegyei elemi iskolák 1870. évi áll. potárolói jelentését, melyben annak megjegyzése mellett, mikép a mult évi termés késői betakarítása és az október végéig tartott tanszünetek miatt az iskolák látogatása csak november hóban, tehát a tanév kezdetén történhetvén, s e miatt az iskolákban feltűnő haladás nem is mutattathatván fel: előadatik, mikép a látogatások legnagyobb részben, az iskolák minő karban tartása, s taneszközökkel mimódoni felszerelése, — felsőbb, vagy polgári tanodák, s az e megyében létező terjedelmes pusztaikon megfelelő iskoláknak mimódoni felállíthatása iránti tárgyalásokra szorítkozhattak. — Ezek szerint:

Az iskolaépületek igen sok helyen elhanyagolt állapotban, a tantermek pedig, melyek legnagyobb részben kellően felszerelvék, legtöbnyire túltömötteknek találtattak; — e hiányok elhárítására az egyházak előljárói, miután ezen megyében az iskolák kivétel nélkül mindnyájan felekezeti jellegűek, — felhivatván, általuk azon ajánlat tétetett, hogy anyagi erejükhöz képest, teljes készséggel oda működnek, hogy a fölfedezett s általok is beismert hiányokon a lehetőleg segítve legyen.

A terjedelmes s részben szétszórva levő pusztaikon, mely helyen s mikép létesítendő iskolák felállítása tárgyában járásokint küldöttség kinevezése indítványoztatik.

A felsőbb, illetőleg polgári iskolák felállítása

tárgyában az erre törvény által kötelezett községek előljárói hivatalosan megkeresetvén, ezek beterjesztett hivatalos irataikban oda nyilatkoztak, miszerint egy polgári iskola költségeinek fedezésére megkívántató összeg anyagi erejüket messze túlhaladván, azok létesítését eszközésbe még most nem vehetik. — Csaba városa pedig kijelenté, hogy miután az ottani ev. hitközség egy polgári iskolát már létesített, még egy ily iskolának községileg leendő felállítására magát kötelezettnek nem érzi.

Az endrődi iskola-ügyben kinevezett küldöttség, több igen fontos és akadályozó körülmények miatt, megbízatásában el nem járhatván, ezen ügy mind ezideig elintézésre vár, azonban az iskolai tanítás a r. kath. felekezet felügyelete s hatósága alatt folyamatban van.

A felnöttek oktatása ezen megyében a rendkívüli és folyvást tartó árvizek miatt, — mely a mentő munkáknál minden kart igénybe vett — ez évben eszközölhető nem volt, de az esperességek által beterjesztett jelentésekben, kedvezőbb körülmények között, remény nyujtatik annak jövőben teljes sikerrel foganatosítására.

A jelentésben megnevezett egyházak iskolái számára néh. br. Eötvös József minister ur ajándékból térképek, fali olvasó táblák, természettani festmények, természetrajzi ábrák, a szükséges vezérkönyvekkel együtt küldettek.

Végre jelentetik, mikép a tanítók bővebb kiképzése céljából ez év aug. és sept. havában Szegeden képezdei pót-tanfolyam fogván nyitattni, erről a tankerületbeni tanítók értesítettek.

A jelentés általában tudomásul vétetik, főbb tétéleire azonban következő intézkedések tétetnek:

A pusztaikon létesítendő elemi iskolák tárgya-

ban, hogy az iskolatanács a kellő és célszerű intézkedéseket megtehesse, szükségesnek ismeretett fel teljes és hiteles tudomásába jönni annak, hogy mely pusztaik és minő népességgel vannak e megye területén, — e célból jelentéseiknek bevárása mellett küldöttségül kinevezetnek: a gyulai járásba ft. Neumann József és Szakál Lajos, a békési és szeghalmi járásba nt. Hajnal Ábel, Asztalos István és Bán Károly, — a csabai járásba nt. Szeberényi Gusztáv és Novák Dániel, — az orosházi járásba Horváth Sámuel és Tatay János, — a sarvasi járásba Tatay István és Klein Sándor urak. Az előfogatik költség az állampénztár által fedezetvén, már e tekintetből a küldöttség költségjegyzéke is beterjesztendő leend.

Polgári iskolák felállítására törvény által kötelezett azon községek, melyek 10,000-nél nagyobb népességgel bírnak, nsgos tanfelügyelő ur által felhivatni, illetőleg oda utasíttatni határozatnak, hogy 1873. évi jan. 1-ig egy ily iskolai alapról gondoskodván, ezen záros határidőre annak mikénti felállítása, szervezete sat. iránti tervezetüket a tanfelügyelőséghez s általa m. isk. tanácshoz mulhatlanul beadják. — A 10,000-nél kisebb népességű községek szinté utasíttatnak ugyan polg. isk. alap szerzésre, de azoknak ily tanodák felállítására záros határidő ezuttal még nem tüzetik ki. — B. Csaba városa pedig, mint-hogy ott az ev. hitközség már állított polgári iskolát, egy másik ily tanodának községileg állítására többé nem köteleztetik.

Az iskolázatlanul felnöttek oktatására megnyitandó téli tanfolyamnak a felekezetek által ez évbeni eszközésbe vételét kedvesen veendő s el is várja az isk. tanács. (Folytatjuk.)

TÁRCA.

A könyvismertetés.

(A b.-csabai tanító egyesületből.)

(Folytatás.)

Legdivatosabb olvasmány levén mostanában a regény, fel kell tennem, hogy az irány-regény fogalmával mindnyájan tisztában vagyunk; vegyük fel tehát például Eötvös „Falu Jegyőjé”-t. Bármily szívesen elhíthetjük is magunkkal, hogy a magyar betyár sok más nép betyárjának durvaságáig, kegyetlenségéig, erkölcsi aljasságáig lesüllyedni nemesebb természeténél fogva nem tud; megkell mégis engednünk, hogy Violának gyengéd, szelid, becsületes képe a legkikeresettebb valóságunk is mesze mögötte maradj; — bár-hogy érezzük is az akkori jobbágyság nyomatottságát, az akkori némi hivatalnok Macskásy-féle lelkiismeretlenségét, az akkori vármegyei igazságszolgáltatás gyakran előfordult igaztalanságát; megkell mégis engednünk, hogy mindezekben épen a kivételek vannak rendes dolgokul kirívókká téve: mindemellett tekintettel Eötvös nemes céljára, hogy a jobbágyság helyzetének üdvétlenségét s a régi vármegyei rendszer tarthatlanságát kimutassa, képeinek hűtlenségén felakadni eszünkbe sem jut. — Ha a bíráló az

eddig mondottak értelmében tud és akar eljárni, szerintem csak akkor fog azon további feladatának megfelelni, hogy a műnek az illető tudományhozi viszonyát megjelölje, szükségességének, használhatóságának mértékét megszabja; ami sokkal fontosabb szolgálat a község irányában, semmint azt egyelőre gondolnók. A könyvek napról-napra szaporodnak, általában is, szakonként is. E téren a szaporodás értéke a szaporulat minőségétől függ. Ha az ugyanazon szakbeli művek felfelé fokozatos lépcsőt képeznének, és így a szaporodás egyértelmű volna a gazdagodással, úgy a községnek a tájékozó bírálásra vajmi kevés szüksége lenne, minthogy ez esetben a legújabb mű megelőző rokonainak mindig a java volna; miután azonban az ugyanazon szakbeli művek sokszor úgy hasonlítanak egymáshoz, mint csetneki dohány a csetneki dohányhoz, sőt sokszor ez utóbbi megjelent az előbbi megjelenthez úgy, mint Csabán természetett csetneki a valódihoz: ily esetekben a lelkiismeretes bírálat tényezője mivelődésünknek, kimélője időnknek és pénzünknek. Vessünk csak egy tekintetet a bennünket legközelebb érdeklő tankönyvekre, nevezetesen a történelmiekre. Hány jelent már meg Horváth és Rajcsányi óta! És Horváth és Rajcsányi még mindegyre használatban vannak, még pedig ugyanazon irányu tano-

dákban, világos tanúságául annak, hogy az újabb művek értéke amazokéval nem, vagy legalább is kétesen ér fel. Az irodalom ily nemű terjedésével szemben megfigyelendő korunk követelése, mely szerint nemcsak általános, hanem szakbeli ismeretekre is kell törekednünk; megfigyelendő, hogy ezen követelés napról-napra való növekedésével nem szaporodik egyszersmind időnk és pénzünk is; megfigyelendő tehát az is, hogy a könyvek szaporodásának arányában válik elkerülhetlenné olvasmányaink megválasztásának szükségessége. Ezen megválasztás vagy saját itéletünk, vagy másoké segélyével történhetik. Saját itélete nyomán az járhat, akinek az időnként megjelent könyvek átnézésére alkalmá is, képessége is van; aki-nél akár az egyik, akár a másik hiányzik, kénytelen mások tanácsát követni. Állván pedig az olvasó község legnagyobb része ezen utóbbiakból, világos, hogy a tanácsoló, más szóval a bíráló ép oly megbecsülhetlen szolgálatot tesz a községnek akkor, ha a vizsgálat alá vett művek a tudományhozi viszonyát, a rokon művek közti érdemhelyét, az általa betöltött hézagot, szóval használhatóságának mértékét helyesen meghatározza, mint amilyen kárt okoz, avagy mulasztást követ el akkor, ha ezen mértékét nem szorosan a műről, avagy épen nem veszi. (Vége következik.)

Az ő felsége személye körüli minister hallomás szerint, ezentul szélesebb hatáskörrel fog birni, a mennyiben ő lesz a magyar kormány és a közös miniszterium közötti állandó közvetítő közeg; mely okból Wenckheim báró a magyar minister-tanácsban részt veendő, a fontosabb tárgyak szövegére hozatalakor időről időre Pestre jövend: hogy nemcsak a magyar ministerium határozatait, hanem intencióit is megismerhesse.

A horvát-választások utójátéka. A szlavonai választások legnagyobb része unionista szellemen üttött ki. — Ez felelet kíván lenni a horvát „tulzók“-nak, kik maguktartásával a Horvátország és Szlavonia közötti kapcsolatot meglazítják, s Szlavoniát mostoha bánásmódban részesíték. Szlavonia, — mondja a „Drau“, — mit sem akar tudnia horvát tulzók irányáról, s mielőtt nehezen szerzett alkotmányos jogairól lemondana, inkább a teljes szakadás bekövetkeztét óhajtja. — E hang és magatartás tán lehűti némileg a zágrábi nagy férfiak hevességét.

A francia kormány felszólítja a közös ministeriumot, hogy a commune menekülő tagjait, ha netán Austria- vagy Magyarországra menekülnek, mint közönséges gonosztevőket kiadja. Beust az erre vonatkozó jegyzéket a két ministeriumnak küldte át, mint a melyek hatásköréhez tartozik a kiadatás felett határozni. — A magyar kormány mint halljuk, jóakaró készségének kifejezése mellett kijelenté, hogy együtt ily ígéretet nem tehet, de minden egyes esetet meg fog vizsgálni, vajjon politikai, vagy közönséges bűntény forog-e fenn, és e szerint jár el. Ez megegyez Anglia és Svájc magatartásával, mert Német-, Spanyolország és Belgium föltétlenül kiadatni igéri a commune tagjait. — Nem is kell mondanunk, hogy mi Anglia eljárását tartjuk helyesnek, mely a menedék jogot nem sérti.

Országgyűlési tudósítás.

Május 31. Csiky Sándor feleletet kér a Boczkó Dániel által tett 5000 frtnyi alapítvány kezelése tárgyában beadott interpellációjára. Almásy Sándor a közl. ministert interpellálja a magyar állam vasutnál divatozó német nyelv kiküszöbölése tárgyában. Gorove igéri, hogy megtesz, mint eddig is megtett mindent a magyar nyelv érdekében, de némi tekintettel kell lennie a német nyelvre is. Almásy nincs meglegedve a válasz utolsó részével. Tóth Vilmos válaszol Hornnak a felekezeti szempontból akadályozott munkára nézve tett interpellációjára, — ő ha tudomásával fordulnak elő ily esetek orvosolja, mint ezt eddig is tette. Horn a válasszal megvan elégedve. — Napirend: a gácsországi vasut. Szilágyi V. k.-ponti előadó olvassa a javaslatot s azt elfogadásra ajánlja. A javaslat elfogadása mellett szóltak: Korizmic L. Nyiri J. Gorove gr. Szapáry Gy; — elene: Simonyi E. Móricz P. P. Szathmáry K. Huszár J. Madarász József, Csanádi. — A többség mind általánosságban, mind részleteiben elfogadja a javaslatot. A gömöri vasutról szóló t.-javaslat szintén elfogadtatik. Andrassy ministerelnök szentesített törvényt mutat be a tengeri hajó köblözéséről s a vasuti összeköttetés további kiépítéséről. Kerkápoly t.-javaslatot nyújt be Pest város által felveendő kölcsön bélyeg- és adómentessége tárgyában.

Junius 1-én. Tancsics Mihály megújítja a regálék eltörlése tárgyában beadott interpellációját, s e részben törvényjavaslat betervezését sürgeti. Harmadszori olvasásban elfogadtatik a gácsországi és gömöri vasutakról szóló t.-javaslatok. Báró Simonyi Lajos előadó olvassa a központi bizottság jelentését — a vizsábályozási társulatokról szóló t.-javaslat iránt. A központi előadó rövid indokolása után a javaslat általánosságban vita nélkül elfogadtatik, ugy részleteiben is némi módosítással. Következik a gátrendőrségről szóló javaslat tárgyalása, melyet

a ház b. Simonyi előadó rövid indokolása után elfogad általánosságban és részleteiben.

A főrendiház ülése.

Május 31. Elnök: Jelenti, hogy a képviselőház elnökétől azon sürgős felhívást vette, miszerint a testi büntetések eltörléséről szóló t.-javaslat iránti képviselőházi üzenet minél előbb tárgyalassék, és a hozandó határozatról a képviselő ház értesítessék. Cziráky János gr. mint a jogügyi bizottság elnöke előadja, hogy a mult é. november havában a bizottsághoz utasított üzenet, csak márc. elején tárgyalhatott a bizottságban. Ekkor azonban a bizottság abban állapodott meg, hogy csak ugy adhat alapos véleményt a testi büntetések eltörléséről szóló t.-javaslat iránt, ha az utóbbi években elkövetett bűntények statisztikai adatait tanulmányozhatja, s e végre a kormánytól az adatokat bekérte. Az igazságügyminister megígérte azokat, de még eddig be nem érkeztek, és így a bizottság nem képes véleményét elkészíteni. Apponyi György gr. felszólalására az elnök megbizatik, hogy a képviselőház elnökét a jogügyi bizottság elnökének jelentéséről értesítse. Napirend folytán a magyar földhitelintézetéről szóló törvényjavaslat észrevétel nélkül elfogadtatik. Az első folyamodású bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat hasonlólag elfogadtatik, valamint a kir. ügyészségekről szóló javaslat is.

Jun. 1. Cziráky János gr. jelenti, hogy a jogügyi bizottság részéről felszólította az igazságügyministeriumot, hogy a testi büntetések eltörléséről szóló törvényjavaslat tárgyalására igért statisztikai adatokat szolgáltatassa át. Ezután észrevétel nélkül elfogadtattak a közbiztonság helyreállítására, a fiu-meikikötőre, a határőrvidéki és fiuemekeületi tengeri kikötőkre, a horvát-szlavonországi államutakra szükséges póthitelekéről és a zólyom-beztercebányai vasutról szóló t.-javaslatok.

Külföld.

Romániában a választások a kormányra nézve lehető legjobban mentek véghez. 160 képviselő közül a kormány 120 szóval rendelkezik. A vöröspárt vezetői mind kiestek a választottak sorából. A kormány komolyan gondolkodik a belreformok létesítéséről, mint mely a többséget jobban fogja biztosítani számára.

Olaszország Franciaország felőli határait ugyancsak erősíti, s csapatait ott összpontosítja. E lépésre az olasz kormányt a Thiers iránti bizalmatlanság vezeti, ismeretes levén a francia végrehajtó hatalom elnöke, a pápa iránti jóindulatáról, s így némi interventiót is tartanak. — Vajjon gondolhat Thiers még ilyesmire is.

Törökország és Egyiptom közti viszony is kezd mind élesebbé válni, a porta nagyon követelőleg lép fel az alkirály ellen; — hanem az orosz cárnak és ministereinek csak küldözgeti az érdemrendeket.

A spanyol cortesben Castelar E. egy indítványt adott be melynek csak egy szakasza van, de azt tartalmazza, hogy Spanyolországból a monarchia kiküszöböltessék ki. Amadeus király, s az alkalmatlan Don Carlos gondolkozhatnak ez indítvány felett, mely bizonyára nem csekély vihart fog előidézni a cortesben.

Franciaországi események.

A harmadfél hónapi harc véget ért, Páris elesett, s elesett gyalázzal, alávaló sepredék néptől, — mely emelni vélte akkor, midőn elsüllyeszté, — másképp várni sem lehetett.

A dráma beveződött, de a függöny még nem gördült le, a cselekvők lakolni fognak. Kik anynyi nyomort, gyalázatot, szégyent hoztak a nemzetre s a fővárosra, nem kerülhetik el az igazság sújtól kezét.

A főbb bűnösök kézre kerültek már, s Thiers, mint látszik nem fogja őket kimélni. — Mennyi vér fogja még a szerencsétlen ország földjét áztatni?!

Legujabbak.

Brüssel, május 31. Hugó Viktor kiutasítása miatt itt két párt alakult, melynek egyike a menedékjogot föltétlenül a párisi kommunisták javára is kiakarja terjeszteni, míg a másik a kiutasítással tart, már csak azért is, mivel különben Belgium a közönséges gonosztevők rejtekhelyéül szolgálna.

Versailles, jun. 1. Thiers és Mac-Mahon közt némi egyenetlenség keletkezett volna, mivel az előbbi az idegen hatalmak megkeresése folytán parancsot adott ki, hogy a vérengzés azonnal szüntessék meg; míg utóbbi abból a nézetből indul ki, hogy ő korlátlan hatalommal, teljes intézkedési joggal van fölrüházva, következésképp saját belátása szerint akar cselekedni.

Versailles, jun. 1. Picard és Leflo ügyéreknek visszalépése tényé vált; azonban fölkértek, hogy mindaddig ne hagyják el állomásaikat, míg utódaiknak mások nem neveztetnek ki.

Flórenc, május 31. Mint hírlík, a király végképen el van határozva, betegeskedése miatt a koronáról leköszönni.

München, junius 1. Az itt összegyűlt theologus-bizottmány Döllingert a német püspökök pástorlevelére adandó válasz kidolgozásával megbizá. A válasz hir szerint egyházi reform javaslatokat is fog tartalmazni.

Róma, junius 1. Kétszáz tanuló egy hódolati iratot intézett a pápához, csalhatatlansága alkalmából, e tanulók ezért az egyetemből kizárattak, a pápa őket Bajorországban és Ausztriában saját költségén iskoláztatja.

Flórenc, junius 1. Megerősítik a hirt, hogy Jules Favre egy jegyzéket menesztett az olasz kormányhoz, mely a hadi készülődésekre nézve fölvilágosítást kér.

Műkedvelő előadás B.-Csabán.

Május 29. 1871.

Derék műkedvelőink fáradhatlan buzgalmanak köszönhető, hogy nálunk a jótékony célu szini előadások még mindig tartanak: hogy míg a jóra szepre fogékony közönség nemes szórakozás mellett nem mindennapi élvezetben részesül, addig lassanként gyűlnek a cseppek és telik a hordó; vagy érthetőbben szólva, egyszer csak azon veszszük észre magunkat, hogy lesz, ha nem is diszes palotája, mint a minőnek tulajdonképen lenni kellene, de szerény házikója: oltára a nőnevelésnek B.-Csabán. Büszkék vagyunk rá, mert az időjelét látjuk benne, hogy új nemzedékünk tömörül leglángolóbb szeretettel azon jelvény körül, melyre a „művelődés“ varázs igéi e kor geniusa által vannak feljegyezve. Szilárd meggyőződésünkben merjük állítani, hogy azoneestre, ha B.-Csabán a legnépszerűbb, legszentebb szándék megvalósul; akkor annak kivitele körül tiszteletre méltó ifjainknak nem csekély érdeme leend. Koszorut, az elismerés, a méltánylás legszebb virágiból szőtt koszorut az ilyen fiatalágnak!

A május 29-ki előadást leginkább két szempontból tartjuk mi ragyogóan sikerültnek. Először a szabatos, öszhangzó játék miatt, mely a kedélyre oly vidítólag, oly képzőleg hatott, másodsor a nevezetes anyagi haszonért, mely a leendő polgári leány iskola alaptökéjét majd 200 frttal gyarapította. Az első tisztán műkedvelőink érdeme, a másik a közönségé; azon közönségé, mely mint ha a szent lélek szállta volna meg, összeseregelve helyből s a vidékről, zsufolásig tölté meg a tágasszintemet. Jól esik lelkünknek most is vissza emlékezni arra a gyönyörű, válogatott népre, minőt csak nagy ritkán, kiváló eseteknél láthat együtt az ember.

De ideje, hogy áttérjünk az est fénypontjára magára az előadásra. Hiszen ezt vázolni tulajdonképi célunk s feladatunk. Szinre került ez alkalmal Szigethy József nemzeti színházi tag magyaros zamatu két felvonásos darabja a „Szerelem és örökség.“ Közre működtek: Thomka Ida k. a. — Flóra, — Fakla Irma kisasszony — özvegy Zarándyné, — Bohus Károly ur —

Bátori Mihály, — Csarcs György ur — Gerőfi János, — Thomka Emil ur — Árpád, — Szilágyi László ur — Gyuri — és Launer Károly ur — Kacér Tamás. — Csarcs úr kivételével mind oly ismert egyének, akiknek színi működésekről már elégszer volt alkalmunk kedvezőleg nyilatkozni e helyen. Ez uttal csak röviden annyit jegyzünk meg rólok, hogy mindnyájan régi jó nevékhöz méltóan működtek közre. Csarcs ur, kihez most először volt szerencsénk, nemcsak férfias magatartásával, de szabályos hanghordozásával nyerte meg rokonszenvünket, tetszésünket. A kiállítás és rendezéssel Vidovszky János ur újból remekelt.

A darab végén, ékes koronával, táncmulatság következett. A tánchelyiséggé átalakított díszes kasszói nagy terem egészen megtelt az erő, deliség, kellem és szépség felejthetetlen kedves alakjaival kik vidám jó kezzel járták a fürge táncot mindaddig „míg a hajnal az ablakokat meg nem pirostitotta!“

Sok ily aranjuzi szépnapot B.-Csabának!

Ujdonságok.

— A folyó hó 12-ik s következő napjain tartandó megyei közgyűlés tárgyait a szokott sorrendbe felveendő alispáni jelentések, felsőbbi rendeletek s leérkezett törvények, küldöttségi és tiszti jelentéseken kívül kiválólag még a következők fogják kiképezni:

1. A megyei mérnöknek és a csabai járás egyik esküdtjének hivatalukról időközben lett lemondásaik által üresedésbe jött e két tiszti állomások választás utján betöltése.

2. A nagyméltóságú belügyminiszternek azon körlevele, mely szerint a megye szervezet megindítására szükséges intézkedéseknek a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. évi XLII. t. c. 91. §-sa értelmében megtehető, illetőleg a tervezet kidolgozására kívántató küldöttség megválasztása végett szükséges közgyűlésnek f. é. június 15-én megtartására a főispánnak lett elutasítása, s a közgyűlésnek a kitett határidőre lett egybehívása tudomás és kellő hozzátartás végett tudtul adatik, mihez képest megjegyzem, hogy a mennyiben kérdés határnap ez évnegyedes közgyűlés 4-ik napjára esik, június 12-, 13- és 14-én a folyó tárgyak fognak felvételni, 15-én pedig a sorrend félbeszakításával az említett megtervezési ügybeni előintézkedések megtételni s annak megtörténtével pedig ismét a megszakított tárgyak elintézése folytatni.

3. Pest- és Győrme gyének az 1868. XXXVIII. t. c. 14 és 124. szakaszainak módosítása iránti felirása, melyben az iskolai tanács hatáskörét a felekezeti iskolákra is kiterjeszteni kérelmezik s ezt a megye részéről is pártolni kérik.

4. Közép-Szolnok megyének felhívása olyatén törvény alkotása érdemében, miszerint ezen törvény kihirdetése után 2 év alatt írni, olvasni nem tudó védkötelezetteknek katonáskodási ideje egy évvel hosszabbítható.

5. Kolozs megyének pártolásra felhívó levele, Erdély törvényhatóságai szervezete érdemében.

6. A Körös-Berettyó völgyi igazgató bizottmányi elnöknek megkereső levele, melyben a halásztelki töltéstársulat azon kérelmét, hogy Endrőd helységét védő körtöltések a helységtől a Nagyfenékig terjedő végdátak emelését s elkészítését közmunka erővel eszközöltetni kéri.

7. Bakabánya sz. kir. város megkereső levele, melyben a magánkórházakban ápolt betegek élelmezési s orvosi díjait, azok vagyontalansága esetében mindenkor az illető városi vagy községi házi pénztárakból megtéríteni kéri.

8. Hús-ár megállapítása.

— Váríróból a következő sorokat kaptuk: „Gyöngysorok“ X község beadványi jegyzőkönyvéből N. N. irnoktól: főszabóság $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ k. 4 álladalmi hágó mén 3 emberrel a f. hó 26-án ér. a tek. 1-ső alispány $\frac{2}{3}$ kelt 455 folytán tett rendeletét átveszi. — Az irnokról megjegyzendő, hogy semmi más nyelvet a magyarnál nem bír, mit saját hangján beszél és ír is, uti figura docet. —

Hogy ő nagy magyar, nem csak tollas pörge kalapja mutatja, hanem — sua voce — a nyers erő mit az ő saját igazságának argumentumául fenyven szokott emlegetni. Élvezetes, regényes piros pünköszt napokat utalványoz. — (Eddig azt hittük, hogy „similis simili gaudet“ beüldöz az ellenkezőről győz meg, mert hogy az ő sorai nem „gyöngysorok“ az egyszer igaz, hanem hogy ilyen iránylyal ő sem fog az akadémiába bésétálni, a meg bizonyos. Szerk.)

A megyei dalárda közgyűlése máj. 30-án volt Csabán a kaszinó helyiségében. Mint már említők a közgyűlés feladata volt a helyiséget s az éneklendő darabokat meghatározni, ezekre nézve a gyűlés megállapodása ez: a verseny Csabán, augusztus első vasárnapján leendő, a Hymnus, szózat, Mosonyi „Ébresztő“-je, Harcos imája, és Országos bordal előadásával. Részt vesznek e versenyen a gyulai, békési, m.-berényi, tarcsai és vésztői, mint megyei, ugy az aradi, lippai és h.-m.-vásárhelyi mint vidéki dalárdák. Az említett darabokat a felsorolt dalárdák együttesen fogják énekelni, közbe-közbe pedig az egyes dalkörök működnek. Ennyit tudunk meg magán uton a gyűlés határozataiból, — elvartuk volna az értekezlet jegyzőjétől, hogy e közérdekeltségű ügyről lapunkat, mint megyénk egyetlen közlönyét bővebb tudósítással kereste volna fel.

Szerkesztőségünkhez beküldetett a békés megyei gazdasági egyesület 1873-ik évi értesítőjének II. füzeté. Bővebb ismertetésünket jövő számunkban.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

Heti vásári tudósítás.

Gyula június 2. A hajnalban megindult eső miatt igen közepszerű volt átátában a piac; a gabonafélékre pedig épen csekély.

A búzát a helybeli és közel vidéki fogyasztók vették, — kiváltkép a 2-, 3-ad rendű tiszta búzát 8—9 frtig; minek jó részét egy helybeli kereskedő hozatta a piacra. — Finomabb áru nem volt, — kereskedők épen semmit sem vehettek.

A kukurica ára a vásári roppant fogyasztás s a speculatióra, főleg Erdély számára tett több ezer köbölnyi eladások s az új termésre való rossz kilátások miatt nagyon felszokott, az egészséges áru 6 fton könnyen akadt kicsiben vevőre, míg ezres nagy mennyiségekben 5.50 kr, 5.20 krral kötteték e hét folyamában szerződés. A hibás kukurica is 3—4 frtig kelt ma a hibáság fokához képest. — A kukurica áremelkedése kezdi becsesebbé tenni az árpát is, köblét ma 4.10—20 krral megvették, — vékánként a kofák 40 krral adták, szokás szerint feljebb. Zab kelet nélkül volt, csekélyest 3.40 kron lehetett venni, a szépet, jót 4 ftra tartották. — A kölest árvizes földekbe és 2-od vetésre is kezdik keresni, — a piros kölest 5 ftjával megveszik házaknál.

Nád, szén, cser feltűnően sok volt; s mult heti árakon kelt. Tüzifa kevés volt, 3.50—7 frtig kelt a famínőség és mennyiséghez képest egy-egy szekerterher.

Szénának mázsáját vagy rudasát körülbelül egy frtjával lehetett venni.

Sertés csak közepszerű mennyiségben volt s egyáltalában nem kellett senkinek, a tavasz-élet drágulása nem adhat kedvet a vételekre.

Szarvasmarha 17—20 drb, jobbára mind kis borjas tehén; — ló 40—45 drb volt kelet nélkül.

Bárány lábán és szekeren érkezett középennyiségben, a mult heti árakon kelt, de kevés belőlük. A messziről Belényes vidékéről hajtottak igen elsóványodottak voltak, azért nem keltek el. Nehány darab fejős kecske is volt, gödölyék nélkül 7—8 ftra tartották dbját.

Halat tarcsai és helybeli szatócsok 2 szekeren hoztak a gyomai és tarcsai vizről, jobbára közepszerű és egészen apró potykát, alig néhány darab volt a szép. — Elkelt minden 20 krtól fel 40 krig, a legtöbbje 30 kron. Kasza- s kapanyelet, bikfa tengelyt és oldal-hasítványt több szekeren hoz-

tak az oláhok, az országos vásári jó árak után kedvet kaptak újra ide jönni. Jó rész eladatlan maradt, mi elkelt, az a vásári árakon alul kelt, de nem sokkal.

Piacon kívül e héten a rég elhanyagolt szalonát is keresték, és emelkedett áron 30 frton mázsáját az egészséges jó árunak szívesen megvették.

Kákát, félig szikkadtat, jó hosszut egy szekeren hoztak Vésztőről, egy kissé még jókor s e miatt és a rossz idő miatt csak néhány nagy kéve kelt el 20 krral. Sz. L.

Országos vásári tudósítás.

(Vége.)

Gabona felét több napon át csak igen mérsékelt mennyiségben hoztak; — búzából egyes kisebb részletet kereskedők is, jobbára azonban a vidéki kisebb fogyasztók vettek a megelőző heti piaci árakon; a szép kukoricát és árpát — a fanneműekkel jó vásárt tett oláhság erősen vette a sertéstulajdonosokon kívül, — ezért főleg a kukurica ára érezhetően emelkedett; ugy, hogy már 5 forint 20—30 kron; — egy pár köből cinquantin még feljebb is kelt. — A zabból aránylag sok érkezett — ezért 3 forint 60 krral lehetett venni, — csak a vékázó kofák adták 40 krral feljebb. Köleskása a csabai molnároknál 8 forint 50—60 kr. a sarkadi parasztagdáknál 7 forint 50 kr. 8 frtig kelt köblönként; — egy-egy kevés csekélyes paszuly pedig 6 forint és 6 forint 40 krral.

Szalonnát alig keresett valaki, — a mi kevés kelt el, mázsánként 26 és 27 forintjával ment el.

Készítetlen nyers bőrt megyénken kívül Csanád, Csongrádból, hoztak legtöbbet, de Pest, Heves és Arad megyék is egy-egy kis részlettel járultak a behozatalhoz, összesen 68—70 szekér terhe jött a vásárra; leginkább pénteken és szombaton, a vásár java pedig vasárnap délelőtt volt.

Feltűnően sok volt aránylag a ló bőr, mit a megyebeli falusi és mezővárosi cserző-vargák nagy kapzsisággal csak nem utolsó darabig, a vásár elején jobb, végén olcsóbb áron mind megvették, még pedig az 1-ső rendűt 12—13 forinton, a mezőhegyesi nagy- és kövéret kivételkép 14 forinton, és a közepszerű párját 10—11 forinton; s ilyen volt a legtöbb; — az egészen csekélyét 9 forint 9 forint 50 kron mind páronként.

Ökör-bőr kevés volt, de annak sem akadt méltányos áron elég vevője, legnagyobb részét jövő vásárig lerakták. Az 1-ső rendű vidéki ökörbőr 34—35 frtjával, de a vásár végén jóval olcsóbban 32 frtjával is kelt egy pár kisebb részlet.

A tehén-bőr meglehetősen behozatal s igen mérsékelt kelet mellett következő árakon kelt:

A gyulai székről került friss vágású legelső minőségűnek elismert egy részletet 29 forinton vett meg további speculatióra egy makói zsidó; — minden más tehén bőr java 26—27 frtjával közepszerű 23—24 frtjával, a harma-rendűje 22 forintjával, — d. u. pedig még 20 frtjával is kelt páronként; — érezhető csökkenés volt átáljában már vasárnap délután a bőrvásárban, — kevés levén a vevő, — pesti, szathmári, váradi legnagyobb vevők most hiányoztak; a debreceniek is, helybeliek is igen keveset vettek, — hihetőleg a termésre való rossz kilátás és a cser drágasága miatt.

Pittling egyáltalában nem kellett; — biztos árát nem is jegyezhetni.

Juh- és báránybőr-féle nem sok érkezett, de nem is volt keresett. — Egy debreceni zsidó vette ugy szolván mind meg a birka-bárány-félét következő árakon: hasi apró százát 14—16 frtig, félbárányét 30—40 frtig, egész bárányét 60—70 frtig.

Fris vágású szép magyar báránybőr 2.20—2.50 krig parja, a közepszerű 1.60—80 krig kelt kicsiben. Az írha szépe, nagyja százankint 22—25 frton, 2-od rendű 16—18, 3-ad rendű 12—14, 4-ed rendű 8—9 frtjával is kelt.

Nyulbőr kevés volt, százát 24—25 forintra tartották.

Görény-bőr egy kis részlet csanád megyei zsidóktól került, párja 5—6 frtjával kelt.

Készített bőr kevés jött, nem is csoda, mert már minden városocskában vannak állandó bőrkerekedések, melyekben még nagyobb a választék, kivált a jobb bőrből. Vagy három szekeren hoztak Debrecenből leginkább csak tehénbőrt, a többi behozatal jobbára a megyéből és tőzsomszédságból volt.

A kelet általában gyenge, az árak elég jók voltak, a nyers bőréhez hasonlítva. Nevezetesen: a jó 1-ső rendű tehénbőrből a debrecenieknek sok elkelt 40—42 frtjával, kivételkép 44—45 frtjával is; a 2-od rendűek ára 30—35 frtig volt leginkább

mind páronként. A lóőr javának párja 21—22 ft, a csekélyebbé aránylag olcsóbb.

Zsák és zsákvászon a múlt évi bő kenderből sok jött Csabáról, Berényből, Bél-Zerindről sat.

Köblös jó zsák drbja 80 kr, a 3 vékásé 60 kr volt leginkább, a csekélyebbeké valamivel olcsóbb.

A zsák- s ponyvavászon rófe 16 krtól fel 20 krig kelt elég olcsón. — Arad-, csanád-, csongrád- és temesmegyei tűzörkedők és a gazdaközönség voltak e cikkekre a vásárlók.

A belső apró-vásárt az idő kedvezően szép volt mellett egy pár nap alatt sűrű néptömeg jöke-

vel látogatta, — az országuti nagy köves gát egy folyvást mozgó ember-szalagnak látszott. — A ró-fős kereskedések, kivált a gyolcs, pamut és vászon-neműekre, s nyári kendőkre jó vásárt láttak. — Így néhány cipész és csizmadia, kalapos és pa-rasztszabó meglehetett elégedve, míg a pesti sok férfi ruhatáraknak igen gyenge kelete volt.

Azelőtt nagyobb számban ide lejárt gyári árukkal lerakódó nagyobb pesti firmák lassanként mind el-maradtak, a mint a vasutak szaporodtak.

A regálék új bérlőinek egy pár meleg nap ked-vezése és a nép sokasága mellett a sör-eladás

nagy hasznot hozott, kevés híján ezer kis hordó vagy 500 akó kelyén el a vásár folyama alatt, — ha lett volna a pincében, még valamivel több is elkelt volna, de vasárnap délután már a pince kész-lete kimerült; — a vásár utolja pedig hetfőn ment széjjel, mikor a kalendárium szerint a vásárkezdő napja lett volna. — Lacikonyha igen sok, szám-szerint 63 volt, mégis mindenikbe jutott több-keve-sebb vendég.

Sz. L.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Man biete dem Glücke die Hand!

250,000 M. Crt.

im günstigen Falle als höchsten Gewinn bietet die neueste grosse Geld-Verloosung, welche von der hohen Regierung genehmigt und garantirt ist.

Die vortheilhafte Einrichtung des neuen Planes ist derart, dass im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Verloosungen 24,900 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eventuell M. Crt. 250,000, speciell aber 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 3000, 105 mal 2000, 156 mal 1000, 206 mal 500, 11,600 mal 110 etc.

Zur naechsten ersten Gewinnziehung dieser grossen vom Staate garantirten Geldverloosung kostet
1 ganzes Original-Loos nur fl. 3/2. —
1 halbes " " " " 1 1/2. —
1 viertel " " " " 1. —

gegen Einsendung des Betrages in Oesterr.e Banknoten.

Alle Auftraege werden sofort mit der grössten Sorgfalt ausgeführt und erhalt Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in Haenden.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Plaene gratis beigefügt und nach jeder Ziehung senden wir unseren Interessenten unaufgefordert amtliche Listen.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen grösseren Plätzen Oesterreich's veranlasst werden.

Unser Debit ist stets vom Glücke begünstigt und hatten wir erst vor Kurzem wiederum unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen 3 mal die ersten Haupttreffer in 3 Ziehungen laut officiellen Be-weisen erlangt und unseren Interessenten selbst ausbezahlt.

Voraussichtlich kann bei einem solchen auf der solidesten Basis gegründeten Unternehmen über-all auf eine sehr rege Betheiligung mit Bestimmtheit gerechnet werden; man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle Auftraege baldigst direct zu richten an

S. Steindecker & Comp.,

57)

4—4 Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.
Ein- und Verkauf aller Arten Staatsobligationen, Eisenbahn-Actien und Anlehensloose.
P. S. Wir danken hiedurch für das uns seither geschenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn der neuen Verloosung zur Betheiligung einladen, werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch stets prompte und reelle Bedienung die volle Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu erlangen. D. O.

KELLER ÉS ZSITVAY

selyem és női divat-kelme raktárunkban

PESTEN

22—22

Szervitater 6-ik szám.

A legujabb selyem, gyapju és gyapot női divatkelmék,

**KÉSZ NŐI RUHÁK,
ÉS MINDENFÉLE FELÖLTÖK,**

valamint több más női divatickek
dús választásban és lehető jutányos áron kaphatók.

Saját szabóműhelyükben készíttetnek ruhákat a legujabb divat sze-rint gyorsan, izlésteljesen és jutányos áruk mellett.

Kelmeminták vidékre készséggel küldetnek, a megrendelések pedig ki-váló figyelemmel és gyorsan hajtának végre.

Lyoni selyem-kelmékből gyári raktár.

A pesti biztosító intézet

b.-csabai ügynöksége ajánlja magát
jégkárak elleni biztosításokra
a legjutányosabb díjtétellel és a legkedvezőbb feltételek mellett.

A díjfizetés váltóval is eszközölhető.
Intézetünk, mint általában tudva van, a káro-kat mindig a leggyorsabban rendeztetni s pontó-san és teljesen megtéríti.

2—2 61) A pesti biztosító intézet
b.-csabai ügynöksége

Vidovszky Károly.

62) Egy könnyű 1—3
druckféderes nyitott
kocsi

jutányos áron eladó.

Venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek

STASZENKA VENCEL
nyergesenél. (Ferenzy-utca 1240. sz.)

63)

Dr. Koch G. C. orvos

Általános gyomorkeserűje.

Ezen illatos és nagy gyógyhatású általános gyomorkeserű a legcélszerűbbnek talált ital, gyöngye emésztés, el-nyálkásodás, aranyér-, altest- és gyomorbajoknál s általában minden emésztés-hiányra mutató bajok és szenvedések-nél elhárító és ellenható emésztő-folyadék. Egy eredetileg dugaszolt üveg ára 60 kr. Kapható Gyulán

Silberstein József fűszerkereskedésében.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.